

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Victor Bolduratu,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Bolduratu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 3 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-1120/23
NR. PIGD 2-22063327-01-3ra-17112023)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a deciziei contestate.

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani: jud. G. Cazacu,
Curtea de Apel Chișinău: jud. G. Mîra, G. Dașchevici, A. Bostan,

24 septembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Victor Bolduratu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Oxana Parfeni,

Diana Stănilă, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 5 mai 2022, Victor Bolduratu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Strășeni nr. 22/2022/567 din 9 martie 2022, anularea refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale din 12 aprilie 2022 privind respingerea cererii prealabile, obligarea emiterii deciziei de stabilire a pensiei pentru limită de vârstă cu luarea în calcul ca perioadă necontributivă asimilată stagiului de cotizare, în temeiul art. 50 alin. (1) lit. c) al Legii privind sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, perioada studiilor conform adeverinței academice nr. 598483 din 10 octombrie 1985, eliberată de Universitatea Tehnică din Chișinău

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a relatat că la 18 ianuarie 2022 a depus cerere privind stabilirea pensiei pentru limită de vârstă.

3. Prin decizia din 9 martie 2022, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Strășeni a respins cererea, deoarece contrar dispozițiilor Legii privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998, stagiul de cotizare este mai mic decât stagiul necesar de 15 ani. Totodată, prin aceeași decizie i-a fost stabilită o alocație socială.

4. În opinia reclamantului, cererea inițială de stabilire a pensiei, precum și cererea prealabilă, au fost examinate superficial și nu s-au luat în considerare toate actele, care au fost prezentate. Casa Teritorială de Asigurări Sociale Strășeni a refuzat să anexeze la cererea privind stabilirea pensiei pentru limită de vârstă, copia adeverinței academice nr.598483, eliberată la 10 octombrie 1985 de către Universitatea Tehnică din Chișinău, potrivit căreia a urmat studiile la Universitatea Tehnică din Chișinău în perioada 01 septembrie 1976 - 31 martie 1079 la facultatea de energetică.

5. Or, dacă Casa Teritorială de Asigurări Sociale Strășeni ar fi acceptat anexarea la cerere a adeverinței menționate, cumulând stagiul calculat cu cele 31 de luni de studii, ar fi fost acumulat stagiul de 15 ani, necesari pentru stabilirea pensiei pentru limită de vârstă.

6. De altfel, reclamantul a opinat că autoritatea pârâtă în mod deliberat a refuzat recepționarea adeverinței academice, care confirmă un stagiul suplimentar de 31 de luni de studii, iar ca urmare a fost viciat rezultatul și decizia autorității.

7. Referitor la argumentul și soluția Casei Naționale de Asigurări Sociale, de a respinge cererea prealabilă prin prisma prevederilor pct.78 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165/2017, deoarece adeverința academică nr.598483, eliberată la 10 octombrie 1985 de către Universitatea Tehnică din Chișinău nu confirmă absolvirea studiilor superioare, reclamantul a menționat că o astfel de abordare și interpretare este contrară principiilor constituționale privind corelația dintre actele normative. Or, art. 50 alin. (1) lit. e) al Legii privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998 nu prevede condiția absolvirii studiilor superioare de zi, pentru luarea în calcul a perioadei studiilor la stabilirea perioadei vechimii de muncă.

8. Complementar, reclamantul a susținut că decizia privind respingerea cererii în stabilirea pensiei nu este motivată, nu se cunoaște care din actele prezentate de el, au fost luate în considerare și care au fost respinse de către autoritatea pârâtă. Astfel, a conchis că decizia contestată nu corespunde criteriilor de claritate, previzibilitate și certitudine, de care trebuie să dispună un act al autorității statale. Iar, prin examinarea incompletă și defectuoasă a cererii, fără acceptarea în setul de acte, care confirmă vechimea de muncă a adeverinței academice, i s-au lezat drepturile fundamentale, inclusiv dreptul la asistență socială, la un trai decent și la stabilirea și primirea pensiei garantate de stat.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

9. Prin hotărârea din 28 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cererea de chemare în judecată depusă de Victor Bolduratu s-a respins ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

10. La 30 martie 2023, Victor Bolduratu a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 28 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, iar la 19 iunie 2023, a depus motivarea apelului solicitând casarea hotărârii și emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

11. Prin decizia din 3 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de Victor Bolduratu și s-a menținut hotărârea din 28 martie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

12.În motivarea soluției sale, instanța de apel, invocând dispozițiile art.1¹, 2, 5, 7, 9, 14,15, 50 ale Legii privind sistemul public de pensii, nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 (în vigoare la data depunerii cererii cu privire la stabilirea pensiei), precum și prevederile pct.4, 68, 78 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.165 din 21 martie 2017 a conchis că prima instanță corect a respins acțiunea reclamantului și a apreciat ca fiind legale decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Strășeni nr. 22/2022/567 din 9 martie 2022, prin care s-a respins cererea cu privire la stabilirea pensiei și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale din 12 aprilie 2022, prin care s-a respins cererea prealabilă. Or, potrivit Legii privind sistemul public de pensii, nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 și Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.165 din 21 martie 2017, în stagiul de cotizare se includ perioadele de studii în instituțiile de învățământ superior de zi. Iar perioada de studii în instituțiile de învățământ superior de zi de până la 1 ianuarie 1999 se confirmă prin diplomă sau prin certificat de arhivă cu privire la perioada și absolvirea studiilor.

13.În context, instanța de apel a notat că, în sensul pct.78 din Regulamentul enunțat, atât diploma eliberată de instituția de învățământ superior, reprezintă dovada absolvirii studiilor, cât și certificatul de arhivă urmează să conțină date cu privire la perioada studiilor și absolvirea studiilor. Astfel, a catalogat ca fiind neîntemeiate alegațiile apelantului precum că legea nu prevede condiția absolvirii studiilor superioare. Or, deținerea studiilor superioare, în mod logic impune instruire deplină la studiile unei instituții de învățământ superior și respectiv, absolvirea acesteia, iar, la caz, reclamantul nu a confirmat întrunirea acestor condiții.

14. Așadar, instanța de apel a conchis că, în stagiul de cotizare al reclamantului/apelant, întemeiat nu a fost luată în considerare perioada 1 septembrie 1976 - 31 martie 1979, în care și-a făcut studiile la facultatea de energetică la Universitatea Tehnică din Chișinău. Or, adeverința nr. 598483 eliberată la 10 octombrie 1985 de către Universitatea Tehnică din Chișinău nu confirmă absolvirea studiilor în instituțiile de învățământ superior de zi.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

15.La 13 noiembrie 2023, Victor Bolduratu a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 3 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

ARGUMENTELE RECURSULUI

16.În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia din 3 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 28 martie 2023 a instanței de fond, care în opinia sa sunt nefondate, neîntemeiate și urmează a fi casate, iar acțiunea admisă. Or, pârâta și instanțele ierarhic inferioare au examinat superficial cererea inițială de stabilire a pensiei, precum și cererea prealabilă, și nu au luat în considerare toate actele pe care le-a prezentat.

17.Notează că, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Strășeni, a refuzat să anexeze la cererea depusă la 18 februarie 2022, copia adeverinței academice nr.598483, eliberată la 10 octombrie 1985 de către Universitatea Tehnică din Chișinău, potrivit căreia a urmat studiile la Universitatea Tehnică din Chișinău în perioada 1 septembrie 1976 – 31 martie 1979 la facultatea de energetică.

18.Menționează că, dacă Casa Teritorială de Asigurări Sociale Strășeni ar fi acceptat anexarea la cerere și a adeverinței nominalizate, cumulând stagiul calculat cu cele 31 de luni de studii, ar fi fost acumulat stagiul de 15 ani necesari pentru stabilirea pensiei pentru limită de vârstă.

19.Subliniază că ilegalitatea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Strășeni din 9 martie 2022 și a refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale din 12 aprilie 2022, rezidă și din prevederile art.5 alin.(2) lit. g), în coroborare cu art.50 alin.(1) lit. e) ale Legii privind sistemul public de pensii nr. 156/1998, potrivit cărora în perioadele necontributive ale asiguratului asimilate stagiului de cotizare se include și perioadele în care au fost realizate activitățile specificate la art. 50 alin.(1) lit. e) până la 01 ianuarie 1999, adică și studiile în învățământul superior de zi.

20.Relevă că, la caz, factorii de decizie ai Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Strășeni, susținuți de cei ai Casei Naționale de Asigurări Sociale, în mod deliberat au refuzat recepționarea adeverinței academice, care confirmă un stagiul suplimentar de 31 de luni de studii, iar ca urmare a fost viciat rezultatul și decizia autorității.

21.Opinează că, concluzia Casei Naționale de Asigurări Sociale, că prin prisma prevederilor pct.78 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165/2017, adeverința academică nr.598483, eliberată la 10 octombrie 1985 de către Universitatea Tehnică din Chișinău nu confirmă absolvirea studiilor superioare, respectiv perioada de 31 de luni de studii nu poate fi cumulată la perioada vechimii de muncă este contrară principiilor constituționale privind corelația dintre actele normative. Or, art. 50 alin.(1) lit. e) al Legii privind sistemul public de pensii nr. 156/1998, nu prevede condiția absolvirii studiilor superioare de zi, pentru luarea în calcul a perioadei studiilor la stabilirea perioadei vechimii de muncă.

22.Subsecvent, Victor Bolduratu susține că actele judecătorești de dispoziție contestate, emise de instanțele ierarhic inferioare nu sunt motivate, întrucât nu se cunoaște care sunt materialele prezentate de el, ce au fost luate în considerare și care au fost respinse de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Strășeni, fapt ce denotă că decizia adoptată la 9 martie 2022 nu corespunde criteriilor de claritate, previzibilitate și certitudine de care trebuie să dispună un act al autorității statale.

23.De asemenea, invocă faptul că instanța de apel nu și-a motivat complet și obiectiv decizia din 3 octombrie 2023, ci doar a citat concluziile instanței de fond.

24.Mai mult, nu a acceptat argumentele sale privind setul de acte, care confirmă vechimea de muncă a adevărului academice, astfel fiindu-i lezate drepturile fundamentale, inclusiv dreptul la asistență socială, la un trai decent și la stabilirea și primirea pensiei garantate de stat.

POZIȚIA INTIMATULUI

25.Prin referința depusă la 7 decembrie 2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat respingerea recursului depus de Victor Bolduratu și menținerea în vigoare a deciziei instanței de apel.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

26. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

29. Art. 245 din Codul administrativ, stipulează că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

30. Art. 245¹ alin.(1) lit.a)-f), alin.(2) și (3) din Codul administrativ, reglementează că:

„(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d)

sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

31. Art. 246 alin. (1) și (2) lit.h) din Codul administrativ, prevede că:

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

(2) Recursul se declară inadmisibil în special când:

h) recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

32. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că Victor Bolduratu, s-a conformat dispozițiilor art. 245 din Codul administrativ și a depus în termen recursul la 13 noiembrie 2023. Or, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 3 octombrie 2023, copia deciziei motivate fiindu-i notificată, prin intermediul oficiului poștal la 2 noiembrie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție, anexat la dosar (f.d.105).

33. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

34. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

35. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

36. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către

Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurrate.

37. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Victor Bolduratu, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

38. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

39. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

40. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenși argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

41. Completul de judecată al Curții Supreme de justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

42. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui

recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

43. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

44. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Victor Bolduratu.

45. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230 și art. 246 alin.(2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Victor Bolduratu.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă